

ŠKOLNÍ ZRALOST

SETKÁNÍ PRO RODIČE PŘEDŠKOLÁKŮ
ZŠ ZRUČ NAD SÁZAVOU

10.2.2021

Mgr. Lucie Hemer

Co je školní zralost....

- Školní zralost je fyzická a duševní připravenost dítěte pro vstup do školy
- Předpokladem školní zralosti je **dosažení určité zralosti CNS** (centrální nervové soustavy)
- ŠZ - Školní zralost můžeme vymezit jako **dosažení takového stupně vývoje** (v oblasti fyzické, mentální, emocionálně – sociální), **aby se dítě bylo schopno bez obtíží účastnit výchovně – vzdělávacího procesu;** nebo alespoň bez větších obtíží, **nejlépe s radostí a dychtivostí** (Bednářová, 2010).

Proč je otázka školní zralosti důležitá?

- **vhodný okamžik vstupu = dobrý start**
- pokud **dítě není školsky zralé - zvyšuje se pravděpodobnost toho, že nedokáže plně využít své předpoklady**
- **hrozí například neúspěch, nechut', nedostatek motivace, špatný vztah ke škole a učení, strach**

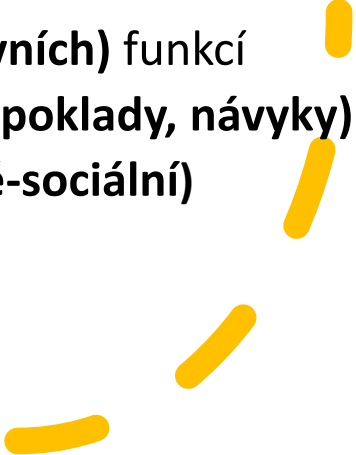

Oblasti důležité pro posuzování školní zralosti

K dosažení školní zralosti je nutné dosáhnout určité úrovně:

- řeči
- myšlenkových operací
- pozornosti
- soustředěnosti
- sociálních dovedností

Oblasti důležité při posuzování školní zralosti?

- tělesný (**somatický**) vývoj a zdravotní stav
  - vyspělost poznávacích (**kognitivních**) funkcí
  - práce schopnost (**pracovní předpoklady, návyky**)
  - zralost osobnosti (**emocionálně-sociální**)
-

Tělesný vývoj

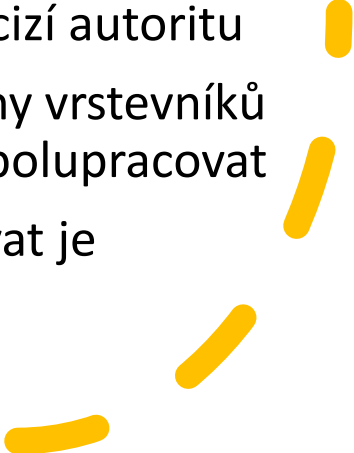
- **dozrává pro školní docházku přibližně v šesti letech**
- mění se proporcionalita postavy (děvčata by měla v tomto věku dosahovat průměrné výšky 105 až 115 cm, chlapci 110 až 118 cm)
- váha u děvčat se pohybuje mezi 19 a 23 kg, u chlapců pak mezi 17 a 22 kilogramy
- ověření, zda dítě dospělo do fáze, kdy je růstově způsobilé pro školu, nabízí takzvaná "Filipínská míra", tedy zda si dítě sáhne pravou rukou přes temeno hlavy na levé ucho

Emocionálně- sociální zralost

Co se od dítěte očekává v této oblasti?

- dostatečná míra emocionální stability
- věku přiměřené zvládnání emocí
- sebeovládání
- odolnost vůči neúspěchu

.....ale už i určitá sociální vyspělost a adaptabilita

- dítě se dokáže na potřebnou dobu odloučit od rodičů
  - být s jinými lidmi, respektovat cizí autoritu
  - schopnost začlenit se do skupiny vrstevníků a umět s nimi komunikovat a spolupracovat
  - rozumět pravidlům a respektovat je
-

Práceschopnost (pracovní předpoklady, návyky)

Je podmíněna hlavně **vyzrálostí CNS**, ale úzce souvisí se **zralostí osobnosti** a s **výchovou v domácím prostředí**.

Aby dítě dokázalo při výuce plně využívat svoje mentální předpoklady, schopnosti a dovednosti, **potřebuje mít zájem o učení a chuť poznávat**.

Pro školáka je důležitá:

- schopnost **záměrné koncentrace pozornosti** na danou činnost (úkol)
- věku přiměřený smysl pro **povinnost**
- **uvědomování si**, že je třeba úkol **dokončit**
- přiměřená míra **samostatnosti při přechodu od jedné činnosti k druhé** (chystání si věcí, orientace v pomůckách...)

Úroveň vyspělosti poznávacích (kognitivních) funkcí

Pro zvládnání trivia (čtení, psaní, počítání) - **důležitá nejen dostatečná úroveň rozumových schopností, ale i rovnoměrnost vývoje v jednotlivých oblastech**

- někdy mají děti velmi dobré rozumové schopnosti, ale nezralou pouze jednu oblast (např. grafomotoriku) – vhodné motivovat dítě k činnostem, které tuto oblast podporují a rozvíjejí

Do skupiny kognitivních předpokladů patří následující schopnosti:

- vizuomotorika
- grafomotorika
- řeč
- sluchové vnímání
- zrakové vnímání
- vnímání prostoru
- vnímání času
- základní matematické představy

Jednotlivé oblasti

- dobře rozvinutá **vizuomotorika a grafomotorika** – jsou podmínkou, podkladem pro psaní
- předpokladem úspěšného osvojení psaní - vytvořit správný špetkový úchop
- kolem pátého roku je potřeba, aby ruka byla již vyhraněná a dostatečně uvolněná
- **řeč** – porozumění a pochopení řeči, vlastní vyjadřování řeči

Dítě potřebuje mluvenému dobře rozumět, aby chápalo, co se po něm vyžaduje a rozumělo výkladu. Ukazuje se, že děti s opožděným nebo nedokonalým vývojem řeči mívají častěji obtíže ve čtení a psaní.

- **sluchové vnímání** – má **zásadní význam pro rozvoj řeči** (naslouchání, vnímání zvuků, sluchové rozlišování, sluchová analýza, syntéza, sluchová paměť, vnímání a reprodukce rytmu, rýmy)

- **zrakové vnímání** - je důležité pro rozpoznávání písmen, číslic, pro čtení a počítání (zrakové rozlišování, zraková paměť, zraková analýza, syntéza)
- **vnímání prostoru** – (orientace na ploše, v prostoru, pojmy nahoře-dole, první-poslední, vlevo-vpravo, blízko-daleko)
- **vnímání času** – je podmínkou pro uvědomování si časové posloupnosti, ale i posloupnosti po sobě jdoucích kroků při sebeobsluze....atd.)
- **základní matematické představy** – (porovnávání, třídění podle druhu, řazení dle velikosti, množství...)

Co má umět budoucí prvňáček

Optimální připravenost....

- rozumí mluvené řeči , srozumitelné vyjadřování
- vypráví příběh, popíše obrázek, situaci
- komunikuje s dospělými
- umí vytvořit otázku
- má širokou slovní zásobu (1.000-3.000 slov)
- orientuje se v okolí, zná adresu
- rozumí číselnému pojmu, seřadí čísla
- chápe pojmy nahoře-dole, vpředu-vzadu, nad-pod, na-do, vedle, před-za, hned před-hned za

-
- složí předměty a obrázky z několika částí
  - rozliší barvy, předměty nebo obrázky podle velikosti
  - pozná a dokáže překreslit základní tvary (kruh, čtverec, obdélník, trojúhelník)
  - rozlišuje zvukovou podobu slova, rozloží slovo na slabiky, určí jejich počet
  - zapamatuje si delší větu (5 a více slov)
  - ovládá pohyby svého těla
  - koncentruje se na práci
  - spolupracuje ve skupině
  - dodržuje pravidla chování
  - přiměřeně ovládá své emoce
-

PŘÍPRAVNÁ TŘÍDA

Přípravná třída je mezistupeň mezi předškolním a základním vzděláváním

- hlavním **posláním** je **připravit k bezproblémovému nástupu do první třídy** základní školy děti:
  - se sníženou koncentrací pozornosti
  - se sníženou koordinací pohybu
  - s vadou řeči
  - s grafomotorickými obtížemi
  - se zdravotním oslabením
- vyrovnat nerovnoměrný vývoj dítěte
- přistupovat individuálně ke každému dítěti
- zaměřit se na rozvoj toho, co bylo příčinou odkladu školní docházky

Minimální počet dětí v přípravné třídě je 10, maximální 15

Pro koho je určena...

Je určena pro:

- **děti v posledním roce** před zahájením povinné školní docházky (**předškoláky**), přednostně děti, kterým **byl povolen odklad školní docházky**
- děti, které byly u zápisu v jiné škole

O zařazení žáků do přípravné třídy rozhoduje ředitelka školy na **žádost zákonného zástupce dítěte a písemného doporučení školského poradenského zařízení (PPP,SPC).**

Docházka do přípravné třídy je **bezplatná.**

Jak to v přípravné třídě funguje ?

- výuka probíhá **dopoledne od 7:55 – 11:35 hod.** hravou formou v tematicky zaměřených blocích v nově vybudované moderní učebně s interaktivní tabulí

(přivítání, nácvik sebeobsluhy, komunikačních dovedností, rozvoj sluchového a zrakového vnímání, předmatematické představy, pobyt venku, tělovýchovné činnosti, relaxační cvičení, hry)

- využití nadstandartních pomůcek a prostor školy – tělocvična, kuchyňka, školní hřiště
- děti mají **možnost navštěvovat školní jídelnu a školní družinu** a účastnit se školních akcí, které jsou vhodné pro daný věk
- **školní družina v provozu každý den od 6.15 – 16.15 hod.**
- **děti se neklasifikují** – motivačně získávají razítka, samolepky, pochvaly, odměny

Použitá literatura

- BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ, V.:
Diagnostika dítěte předškolního věku.
Computer Press, Brno 2008.
ISBN 978-80-251-1829-0.
- BEDNÁŘOVÁ, J.; ŠMARDOVÁ, V.:
Školní zralost.
Computer Press, Brno 2010.
ISBN 978-80-251-2569-4.

Děkuji Vám za pozornost

Mgr. Lucie Hemer

e-mail: lucie.hemer@zsruc.cz